

Agenda – Y Cyfarfod Llawn

Lleoliad y cyfarfod:

Y Siambr – Y Senedd

Dyddiad y cyfarfod:

Dydd Mercher, 11 Mawrth 2026

Amser y cyfarfod: 13.30

337 (v2)

Cynhelir y cyfarfod hwn ar ffurf hybrid, gyda rhai Aelodau yn Siambr y Senedd ac eraill yn ymuno drwy gyswllt fideo.

- 1 Cwestiynau i Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid a'r Gymraeg**
(45 munud)

[Gweld y Cwestiynau](#)

- 2 Cwestiynau i'r Dirprwy Brif Weinidog ac Ysgrifennydd y Cabinet dros Newid Hinsawdd a Materion Gwledig**
(45 munud)

[Gweld y Cwestiynau](#)

- 3 Cwestiynau Amserol**
(20 munud)

- 4 Datganiadau 90 eiliad**
(5 munud)

- 5 Cynnig i ddiwygio Rheolau Sefydlog: Chofrestru Buddiannau'r Aelodau**
(5 munud)

NDM9203 [Elin Jones \(Ceredigion\)](#)

Cynnig bod y Senedd, yn unol â Rheol Sefydlog 33.2:

Senedd Cymru
Welsh Parliament

1. Yn ystyried adroddiad y Pwyllgor Busnes, 'Diwygio'r Rheolau Sefydlog: Rheolau Sefydlog 2, 3, 4 a 5 mewn perthynas â Chofrestru Buddiannau'r Aelodau', a [osodwyd](#) yn y Swyddfa Gyflwyno ar 4 Mawrth 2026.

2. Yn cymeradwyo'r cynnig i ddiwygio Rheolau Sefydlog, fel y nodir yn Atodiad B adroddiad y Pwyllgor Busnes.

3. Yn nodi y bydd y newidiadau yn dod i rym ar ddechrau'r Senedd nesaf

6 Cynnig i ddiwygio Rheolau Sefydlog: Datgan Buddiannau'r Aelodau

(5 munud)

NDM9204 [Elin Jones \(Ceredigion\)](#)

Cynnig bod y Senedd, yn unol â Rheol Sefydlog 33.2:

1. Yn ystyried adroddiad y Pwyllgor Busnes, 'Diwygio'r Rheolau Sefydlog: Rheolau Sefydlog 2, 13, 15 a 17 mewn perthynas â datgan buddiannau'r Aelodau', a [osodwyd](#) yn y Swyddfa Gyflwyno ar 4 Mawrth 2026.

2. Yn cymeradwyo'r cynnig i ddiwygio Rheolau Sefydlog, fel y nodir yn Atodiad B adroddiad y Pwyllgor Busnes.

3. Yn nodi y bydd y newidiadau yn dod i rym ar ddechrau'r Senedd nesaf.

7 Cynnig i ddiwygio Rheolau Sefydlog: Busnes Seneddol yn y Seithfed Senedd

(5 munud)

NDM9205 [Elin Jones \(Ceredigion\)](#)

Cynnig bod y Senedd, yn unol â Rheol Sefydlog 33.2:

1. Yn ystyried adroddiad y Pwyllgor Busnes, 'Diwygio'r Rheolau Sefydlog: Rheolau Sefydlog 11.10 a 12.6(i)', a [osodwyd](#) yn y Swyddfa Gyflwyno ar 4 Mawrth 2026.

2. Yn cymeradwyo'r cynnig i ddiwygio Rheolau Sefydlog, fel y nodir yn Atodiad B adroddiad y Pwyllgor Busnes.

3. Yn nodi y bydd y newidiadau yn dod i rym ar ddechrau'r Senedd nesaf

8 Cynnig i ddiwygio Rheolau Sefydlog: Biliau Aelod

(5 munud)

NDM9206 [Elin Jones \(Ceredigion\)](#)

Cynnig bod y Senedd, yn unol â Rheol Sefydlog 33.2:

1. Yn ystyried adroddiad y Pwyllgor Busnes, ‘Diwygio’r Rheolau Sefydlog: Rheol Sefydlog 26: Biliau Aelod’, a [osodwyd](#) yn y Swyddfa Gyflwyno ar 4 Mawrth 2026.
2. Yn cymeradwyo'r cynnig i ddiwygio Rheolau Sefydlog, fel y nodir yn Atodiad 2 adroddiad y Pwyllgor Busnes.
3. Yn nodi y bydd y newidiadau yn dod i rym ar ddechrau'r Senedd nesaf

9 Cynnig i ddiwygio Rheolau Sefydlog: Biliau Cyhoeddus

(5 munud)

NDM9207 [Elin Jones \(Ceredigion\)](#)

Cynnig bod y Senedd, yn unol â Rheol Sefydlog 33.2:

1. Yn ystyried adroddiad y Pwyllgor Busnes, ‘Diwygio’r Rheolau Sefydlog: Rheol Sefydlog 26 Deddfau’r Senedd, a newidiadau canlyniadol i Reolau Sefydlog 26A Deddfau Preifat y Senedd, 26B Deddfau Hybrid y Senedd a 26C Deddfau Cydgrynhoi’r Senedd’, a [osodwyd](#) yn y Swyddfa Gyflwyno ar 4 Mawrth 2026.
2. Yn cymeradwyo'r cynnig i ddiwygio Rheolau Sefydlog, fel y nodir yn Atodiad 2 adroddiad y Pwyllgor Busnes.
3. Yn nodi y bydd y newidiadau yn dod i rym ar ddechrau'r Senedd nesaf

10 Cynnig i ddiwygio Rheolau Sefydlog: Deisebau’r Cyhoedd

(5 munud)

NDM9208 [Elin Jones \(Ceredigion\)](#)

Cynnig bod y Senedd, yn unol â Rheol Sefydlog 33.2:

1. Yn ystyried adroddiad y Pwyllgor Busnes, ‘Diwygio’r Rheolau Sefydlog: Rheol Sefydlog 23 – Deisebau’r Cyhoedd’, a [osodwyd](#) yn y Swyddfa Gyflwyno ar 4 Mawrth 2026.
2. Yn cymeradwyo'r cynnig i ddiwygio Rheolau Sefydlog, fel y nodir yn Atodiad B adroddiad y Pwyllgor Busnes.

3. Yn nodi y bydd y newidiadau yn dod i rym ar ddechrau'r Senedd nesaf

11 Dadl ar adroddiad y Pwyllgor yr Economi, Masnach a Materion Gwledig: Cywain y cynhaeaf: Cefnogi diwydiant prosesu bwyd Cymru

(30 munud)

NDM9200 [Andrew R.T. Davies \(Canol De Cymru\)](#)

Yn nodi adroddiad Pwyllgor yr Economi, Masnach a Materion Gwledig 'Cywain y cynhaeaf: Cefnogi diwydiant prosesu bwyd Cymru', a [osodwyd](#) yn y Swyddfa Gyflwyno ar 20 Ionawr 2026.

Noder: [Gosodwyd](#) ymateb Llywodraeth Cymru i'r adroddiad yn y Swyddfa Gyflwyno ar 4 Mawrth 2026.

12 Dadl ar adroddiad y Pwyllgor yr Economi, Masnach a Materion Gwledig: Cronfa Twf Lleol

(30 munud)

NDM9201 [Andrew R.T. Davies \(Canol De Cymru\)](#)

Yn nodi adroddiad Pwyllgor yr Economi, Masnach a Materion Gwledig ar y Gronfa Twf Lleol, a [osodwyd](#) yn y Swyddfa Gyflwyno ar 23 Chwefror 2026.

13 Dadl: Cyfnod 4 y Bil Iaith Arwyddion Prydain (Cymru)

(15 munud)

14 Dadl ar Adroddiad y Bwrdd Adolygiad Seneddol sy'n Gynhwysol ac yn Ystyriol o Deuluoedd

(60 munud)

NDM9199 [Joyce Watson \(Canolbarth a Gorrlewin Cymru\)](#)

Cynnig bod y Senedd:

Yn nodi'r adroddiad ar yr Adolygiad o Senedd sy'n Gynhwysol ac yn Ystyriol o Deuluoedd, Senedd i Bawb, a [osodwyd](#) yn y Swyddfa Gyflwyno ar 3 Mawrth 2026.

15 Dadl y Ceidwadwyr Cymreig – Polisi Economaidd

(60 munud)

NDM9202 [Paul Davies \(Preseli Sir Benfro\)](#)

Cynnig bod y Senedd:

1. Yn nodi Datganiad Gwanwyn Llywodraeth y DU ar 3 Mawrth 2026 a'r rhagolygon economaidd diweddaraf.
2. Yn gresynu, o dan lywodraethau Llafur yn San Steffan a Chaerdydd:
 - a) bod rhagolygon twf economaidd wedi'u hisraddio;
 - b) bod disgwyl i ddiweithdra godi a bod Cymru'n parhau i fod â'r gyfradd gyflogaeth isaf yn y DU;
 - c) bod nifer y bobl yng Nghymru ar gredyd cynhwysol ar ei lefel uchaf erioed;
 - d) mai'r lefel anweithgarwch economaidd yng Nghymru yw'r uchaf ym Mhrydain Fawr;
 - e) mai pecynnau cyflog yng Nghymru yw'r isaf yn y Deyrnas Unedig.
3. Yn credu, ar ôl bron i dri degawd o lywodraeth dan arweiniad Llafur yng Nghymru, bod economi Cymru yn tanberfformio a bod angen dull cryf sy'n ffafrio twf ar bobl sy'n gweithio a busnesau.
4. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i gael Cymru i weithio drwy wneud y canlynol:
 - a) gwneud toriad o 1 geiniog yn y bunt i gyfradd sylfaenol treth incwm Cymru;
 - b) diddymu ardrethi busnes ar gyfer cwmnïau bach, tafarndai a swyddfeydd post;
 - c) dileu'r dreth dwristiaeth arfaethedig;
 - d) diddymu treth trafodiadau tir wrth brynu prif breswylfa;
 - e) ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol gynnal refferendwm cyn cyflwyno cynnydd o fwy na 5 y cant i'r dreth gyngor.

Cyflwynwyd y gwelliannau a ganlyn:

Gwelliant 1 [Jane Hutt \(Bro Morgannwg\)](#)

Dileu popeth ar ôl pwynt 1 a rhoi yn ei le:

Yn croesawu'r £555 milliwn yn ychwanegol mewn cyllid cyfalaf ac adnoddau ar gyfer Cymru dros y tair blynedd nesaf yn natganiad y gwanwyn Llywodraeth y DU. Os derbynnir gwelliant 1, caiff gwelliannau 2 a 3 ei ddad-ddethol.

Gwelliant 2 [Heledd Fychan \(Canol De Cymru\)](#)

Dileu popeth ar ôl pwynt 1 a rhoi yn ei le:

Yn gresynu at y canlynol o dan Lywodraeth Geidwadol flaenorol y DU:

- a) bod treth fel cyfran o CMC wedi cyrraedd ei lefel uchaf ers yr Ail Ryfel Byd;
- b) bod safonau byw wedi gostwng yn ystod Senedd 2019–2024, y dirywiad cyntaf o'r fath ar gofnod;
- c) bod cyllideb fach Liz Truss, gyda chefnogaeth y grŵp Ceidwadol yn y Senedd, wedi chwalu economi'r DU ac anfon taliadau morgais i berchnogion tai drwy'r to;
- d) bod Brexit wedi achosi ergyd economaidd i Gymru sydd hyd yma yn fwy na £4 biliwn, ac mae'n parhau i osod biwrocratiaeth beichus ar fusnesau Cymru; ac
- e) na wnaeth addewidion i drydaneiddio'r rheilffordd rhwng Caerdydd ac Abertawe ac ailwampio rheilffordd Gogledd Cymru erioed gael eu gwireddu.

Yn gresynu at y canlynol o dan y llywodraethau Llafur presennol yn San Steffan a Chymru:

- a) bydd cyllideb Cymru yn profi ei thwf isaf mewn gwariant o ddydd i ddydd y tu allan i'r blynyddoedd llymder presennol, a chyllideb gyfalaf sy'n crebachu;
- b) bod fformiwla Barnett wedi cael ei llywio ar draul Cymru wrth gyfrifo ad-daliadau'r Trysorlys ar gyfer cyfraniadau yswiriant gwladol cyflogwyr yn y sector cyhoeddus craidd, gan greu twll du yng nghyllid cyhoeddus Cymru y bu'n rhaid ei ysgwyddo gan awdurdodau lleol; ac
- c) bod Cymru ymhlith yr isaf o'r 12 cenedl a rhanbarth y DU ar ystod o fetrigau perfformiad economaidd, gan gynnwys cynhyrchiant, cyflogaeth ac incwm sylfaenol y pen.

Yn credu:

- a) bod pobl Cymru wedi cael eu gadael mewn gwaeth sefyllfa yn sgil agendâu polisi llywodraethau olynol yn San Steffan;
- b) bod Reform yn bygwth gwaethygu'r niwed hwn drwy gynlluniau gwariant sydd heb eu costio a thoriadau dwfn i wasanaethau cyhoeddus; ac
- c) mai dim ond Plaid Cymru sy'n cynnig arweinyddiaeth newydd i ryddhau potensial economaidd Cymru.

Yn galw ar Lywodraeth Cymru i:

- a) sefydlu asiantaeth ddatblygu genedlaethol ar gyfer yr 21ain ganrif i ryddhau potensial economi Cymru;
- b) gweithredu rhaglen gofal plant Plaid Cymru i arbed mwy na £30,000 i deuluoedd mewn costau fesul plentyn;
- c) diwygio ardrethi busnes i gefnogi busnesau bach a chanolig domestig yn well; a
- d) gweithio gyda Phartneriaeth Pensiwn Cymru i sicrhau bod cyfran uwch o gyfoeth asedau pensiwn Cymru yn cael ei chadw a'i hail-fuddsoddi yn ein cymunedau.

Os derbynnir gwelliant 2, caiff gwelliant 3 ei ddad-ddethol.

Gwelliant 3 [Laura Anne Jones \(Dwyrain De Cymru\)](#)

Dileu popeth ar ôl pwynt 2 a rhoi yn ei le:

Yn credu, bod economi Cymru, ar ôl bron i dri degawd o Lywodraethau Llafur Cymru, gyda chefnogaeth Plaid Cymru, yn tanberfformio a bod angen dull cryf o gefnogi twf ar fusnesau a phobl sy'n gweithio.

Yn galw ar Lywodraeth Cymru i fynd i'r afael â chostau byw, rhoi hwb i economi Cymru, a rhoi pobl Cymru yn gyntaf trwy:

- a) cyflwyno cynllun credadwy i leihau treth incwm un geiniog ar draws pob band;
- b) dileu'r dreth dwristiaeth;
- c) cyflwyno clo ar drethi er mwyn atal trethi neu ardollau newydd rhag cael eu creu gan Lywodraeth Cymru;

- d) dileu sero net i roi terfyn ar gymorthdaliadau gwastraffus, a'i gwneud yn haws adeiladu seilwaith;
- e) ei gwneud yn ofynnol i gynghorau gynnal refferenda ar gyfer codiadau'r dreth gyngor uwchlaw 4.99 y cant;
- f) adfer y terfyn cyflymder diofyn o 30mya;
- g) cyflawni ffordd liniaru'r M4;
- h) cynnal adolygiad trylwyr o'r holl reoliadau i asesu a ydynt yn angenrheidiol, yn gymesur ac yn addas i'r diben;
- i) gweithredu lluosydd cyfraddau busnes is yn barhaol ar gyfer tafarndai, gwestai a lleoliadau lletygarwch; a
- j) blaenoriaethu caffael gyda chwmnïau lleol.

Cyd-gyflwynwyr

[James Evans \(Brycheiniog a Sir Faesyfed\)](#)

16 Cyfnod pleidleisio

(30 munud)

17 Dadl Fer

(30 munud)

NDM9190 [Russell George \(Sir Drefaldwyn\)](#)

Darparu gofal iechyd yn deg ar draws pob rhan o Gymru.

Cynhelir Cyfarfod Llawn nesaf y Senedd am 13.30, Dydd Mawrth, 17 Mawrth 2026